

Note: Publikationer er omdelt til udvalgets medlemmer, kan også læses på <http://www.udsatte.dk/dyn/resources/Publication/file/8/58/1390811813/i-groenland-er-jeg-for-dansk-og-i-groenland-er-jeg-bare-groenlaender-online-version.pdf>

„I GRØNLAND ER JEG FOR DANSK, OG I DANMARK ER JEG 'BARE' GRØNLÆNDER“

Udfordringer for udsatte grønlandere i Danmark

Kolofon:

Oplag: 2.000

Illustrationer:

Sara Brandt Kronborg

Grafisk produktion og layout:

Line Kirketerp Koch

ISBN:

Online: 978-87-7546-466-1

Trykt: 978-87-7546-467-8

Rapporten kan bestilles gratis eller downloades på
Rådet for Socialt Udsattes hjemmeside www.udsatte.dk

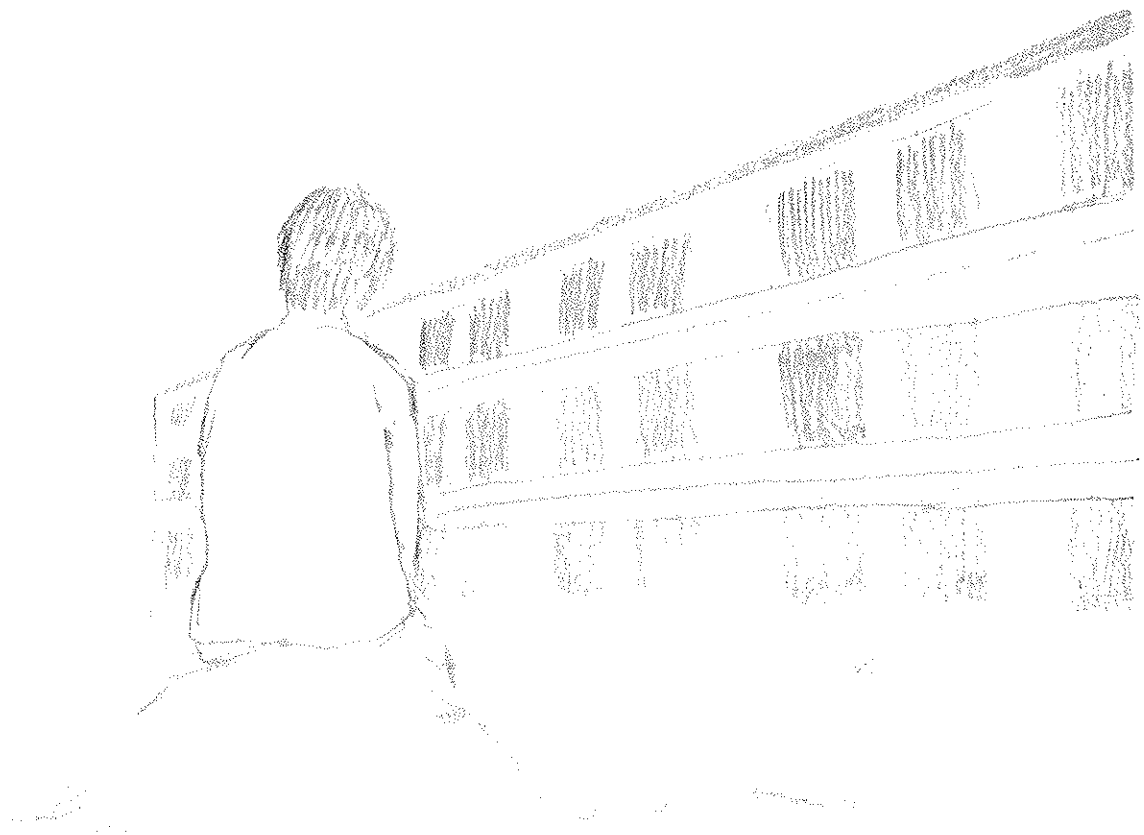
INDHOLDSFORTEGNELSE

Tak	4
Forord ved Jann Sjursen, Formand for Rådet for Socialt Udsatte	5
Kapitel 1: Grønlandere der rejser til Danmark	6
Introduktion	6
Sådan er publikationen bygget op	7
Rigsfællesskab med interne forskelle	8
Grønlands historie har indflydelse på udsatte grønlandere	9
Det danske sprog i Grønland	10
Adgangen til tolk for grønlandere i Danmark	11
Kapitel 2: Hvorfor rejser grønlandere til Danmark?	12
Grunde til at rejse til Danmark	12
Viden om Danmark inden afrejse	13
Portræt: Hedvig	14
Portræt: Thomas	16
Portræt: Lukas	18
Kapitel 3: Mødet med Danmark – hvad betyder noget for integrationen?	20
Første kontakt til kommunen eller anden social hjælp	20
Det udviklede danske system	22
Udfordringer med kommunikationen	22
Andengenerationsindvandring	24
Hjælp i fællesskabet	25
Portræt: Aqqaluk	26
Portræt: Patrizia	28
Portræt: Naja	30
Kapitel 4: Vilkår i Grønland, der har betydning for integrationen i Danmark	32
Kulturforskelle bliver kulturfletter, der er lette at klatre i	32
En svær opvækst og danske omgivelser påvirker	33
De medvirkendes sociale situation i Grønland	35
Rodløshed	35
Portræt: Johan	36
Portræt: Anna-Maria	38
Portræt: Minik	40
Kapitel 5: De fleste ønsker at blive i Danmark	42
Succeskriterier for at blive i Danmark	42
Tilbage til Grønland?	43
Barrierer for at rejse tilbage til Grønland	44
Portræt: Aviaja	45
Portræt: Malik	46
Portræt: Adam	48
Kapitel 6: Hvad hjælper eller har hjulpet i Danmark?	49
De grønlandske væresteders betydning	49
Forslag og refleksioner fra de medvirkende	50
Kapitel 7: Sådan er publikationen blevet til	51
Kapitel 8: Eksempler på projekter for grønlandere	52
Litteraturliste	54

TAK

Først og fremmest tak til de 12 medvirkende, der har fortalt deres livshistorier. Uden dem havde det ikke været muligt for Rådet for Socialt Udsatte at viderebringe grønlænderes særlige oplevelser i mødet med Danmark. Det er unikke, indsigtsfulde fortællinger om de særlige vilkår og omstændigheder, der præger deres liv i Danmark.

Også tak til de organisationer, der har sat os i kontakt med de medvirkende og stillet viden og lokaliteter til rådighed.

FORORD

VED JANN SJURSEN, FORMAND FOR RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE

Sociale organisationer, fagfolk og ildsjæle, der arbejder med og for socialt udsatte mennesker, har igennem længere tid talt om et stigende antal socialt udsatte grønlændere – heriblandt også unge. De kommer til Danmark for at tage uddannelse, finde bolig og arbejde. Mange lever et godt liv i Danmark, men en forholdsvis stor del ender med at leve en udsat tilværelse med hjemløshed, misbrug, fattigdom og/eller sindslidelse. Det fik Rådet for Socialt Udsatte til at undersøge nærmere, om der gør sig noget særligt gældende for socialt udsatte grønlændere. Publikationen her er resultatet af vores undersøgelse.

Der har tidligere været fokus på udsatte grønlændere. I 2003 udgav Socialministeriet en hvidbog om udsatte grønlændere. Til at følge op på hvidbogen blev der afsat en pulje på 20 millioner kroner over 4 år til flere indsatser for socialt udsatte grønlændere. Men evalueringen af indsatserne i 2008 viste, at næsten alle projekter stoppede eller kun kørte videre i et begrænset omfang, da puljepengene slap op. Først med satspuljeaftalen 2013 bliver der igen taget centrale initiativer for at hjælpe udsatte grønlændere. Der blev afsat 13,4 millioner kroner over fire år til en grønlænderstrategi, der skal forbedre inklusionen af målgruppen ved bl.a. at udarbejde samarbejdsmodeller mellem henholdsvis de private/frivillige indsatser for målgruppen og den sociale kommunale indsats. Fem projektkommuner deltager. I satspuljeaftalen 2014 er der afsat 4,4 mio. kroner årligt til at gøre den sociale indsats i De Grønlandske Huse permanent. Med erfaringerne fra den tidligere indsats i baghovedet opfordrer Rådet for Socialt Udsatte til, at de – forhåbentligt – gode erfaringer fra den nuværende grønlænderstrategi efterfølgende bliver fastholdt og udbredt til hele landet.

Der eksisterer information om målgruppen, men den er ofte projektnær. Der mangler information på skrift om, hvad socialt udsatte grønlændere selv synes, der skal til for at ændre situationen. De virkelige eksperter skal høres om, hvad der er den bedste hjælp at få, når man ankommer til Danmark fra Grønland, og hvis man som grønlænder i Danmark er kommet i en socialt udsat situation. Det er det, som denne publikation videregiver.

Rådet har i tidligere undersøgelser givet en stemme til fattige i undersøgelsen: "Jeg drømmer om, at min journal bliver brændt" og til socialt udsatte unge i undersøgelsen: "Jeg føler mig som en tennisbold, der bliver kastet frem og tilbage i systemet".

Samtalerne med grønlænderne er gennemført i sidste halvår af 2013. Det er rådets sekretariat og rådsmedlem Mille Schiermacher, der har talt med 12 brugere af tilbud til socialt udsatte om deres liv op til og efter, at de flyttede til Danmark, og deres oplevelse af mødet med Danmark og det danske hjælpesystem. Deres personlige fortællinger kan du læse her.

Derudover har vi opsummeret de problemstillinger, som de medvirkende, litteraturen, lovgivningen, eksperter og praktikere har fortalt os. Undersøgelsen her giver altså bud på de vigtige forhold, som man skal være opmærksom på, når man laver tilbud til og for udsatte grønlændere. Vi håber, undersøgelsen vil blive brugt af beslutningstagere, praktikere og frivillige. Og vi håber, den kan være med til at aflive nogle af de fordomme, der eksisterer om udsatte grønlændere.

Rådet for Socialt Udsatte vil senere i 2014 komme med sine konkrete anbefalinger.

God læselyst!

Jann Sjursen, januar 2014

